

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy evre	10 kor. — fill.	Egy evre	16 kor. — fill.
Fél evre	5	Fél evre	8
Negyed evre	2	Negyed evre	4
Egy óra	—	Egy óra	1
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes példájú hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A nagyborsi-i csendőrörsvezető.

(Rákóczi emléksobrára.)

A Pesti Napló hazafias gyűjtést indított a Rákóczi Ferencz kassai lovas szobrára. A gyűjtés eredményét naponként nyugtatja az érdeemes lap-társ, a mikor csak van mit nyugtatnia. Hejh, mert, a Rákóczi emléket tekintve, igen gyéren gyűlnek az adományok, noha a nemzet minden tagjának rajongó lelkesedéssel kellene Rákóczi dicsőült emléket karolni.

Annál kedvesebb példát szolgáltatott a nagyborsi-i zsandárörsvezető, ki magának és bajtársainak nevében néhány forintocskát küldött be a Rákóczi Ferencz szobrára nemes hangú, hazafias levél kíséretében. Hogy ne az adomány összegét számítsa a tekintetes ujságszerkesztőség, hanem az őszinte hazafias, hálás érzést, melylyel Rákóczi Ferencz dicső emléket, érdemeit becsülik és minek folytán oltárra helyezik adományukat.

A haza szeretetből, a haza nagyjainak a becsüléséből, mely kettő külvilágban egy forrású érzés, példát ekként mutat a közönyös nemzetnek a közönséges, szürke csendőrörsvezető, a kit, a mi szomorú labanczkodós viszonyaink

között még félhetünk is, hogy a csöndes elismerés helyett, megrovásban részesíti a felsőbbsege. Bezzeg puskázott volna agyon csak két-három védtelen parasztot, akkor zene hangjainál ékitenék fel az érdem keresztel; no de ördögöt nem festek falra, sőt örvendetes, követendő például aljon a közönyös nemzet előtt a nagyborsi-i örsvezető egyenruhás alakja.

Az ő hazafias hála nyilvánítása és önérzete sugárként ragyog be a borus korba. A magyar föld katonáit a haza imadásában, a nemzet nagyjainak becsülésében, a nemzeti történelem ösmeretében kellene nevelni, ekkor a hozzáfűzött hivatást betöltené a hadsereg és a nemzeti eszmének utörői, véd bajnokai volnának a magyar csendőrök, mintahogy részben ma is azok. Mert örvendetes papírra vetni, hogy a magyar királyi csendőrség tiszteleire méltó testülete a nemzeti érdekeit illetőleg sem eshet kifogás alá. Ezek a derék magyar tiszték, altiszték, noha a magyarságukért kitüntetés nem jár ki nekik, sőt esetleg rovásra is kerülhetnek a „linkszum-rekszum“-os osztrák pántlikával fonott, gépies czopf előtt, zajnélküli kitartással és nemes lelkesedéssel ápolják a magyar eszményeket, a sötét nemzeti vidékeken

bajnokai a nemzeti céloknak, öntudatos, önérzetes képviselői a magyar fajnak; azért tehát fogadják tőlem a nagyborsi-i derék magyar örsvezetővel együtt a magyar polgári társadalom nevében is nyújtott hálás elismerést. Nem nyujthatunk külsőleg diszes érdemkeresztet, de benső szeretetünk, nagyrabecsülésünk a legszebb méltánylás a mi szomorú, közösügyes viszonyaink között, midőn idegeneknek robotolunk mindnyájan.

Ifjabb Móricz Pál.

Az urhatnámság.

(V. S.) Az anyagi érdekek lázas versenyében elnémul minden nemesebb törekvés, az eszményi szárnyalást, a nemesebb föllángolást elfojtja e kornak materialis irányja, a hazaszeretet zománczát letörli a szűkkeblűség.

Köz- és társadalmi életünket a kozmopolitizmus felhőinek sűrű árnyai fedik s megsibbasztják az egészséges nemzeti érlüketést.

Az urhatnámság, önteltség, fényezés s a nagyzás hóbortja tartja fogva a társadalom jelentékeny részét. Vajjon csudálkozhatunk e ezen, midőn a materializmus az uralkodó plánéta?

A kapzsóság és a meggazdagodás szenvedélye ideális magaslatra emelte a pénzt.

Vajjon mi lenne a világból.

Vajjon mi lenne a világból
 Ha nem volnának despoták, —
 A kik gonoszul eltiporják
 Az emberiség szent jogát.

Mi lenne, hogyha minden ember
 Maga keresné kenyerét,
 S elpusztulnának egytől-egyig
 A föld színéről — a herék. ?

Gondviselés! Te nem vagy bűnös,
 Te egyformán bánol velünk —
 A bölcsönél a koporsónál,
 Hol gonoszat nem mivelünk.

De a versengő czéda élet.
 Oh ez nem Istentől való —
 A jó Istentől nem származhat
 Annyi hitvány, alávaló . . .

A despoták a nép hóhérei,
 Mégis mindig azt hirdetik:
 Hogy a hatalmat, gazdagságot
 Az Uristen adja nekik.

Pedig bizony, — ha leszámolna
 A koldussá tett nép velők:

A mi nekik Isten után van,
 Koppanna tőle a szemök . . .

Tudjátok mi lenne belőlünk
 Ha nem volnának despoták . . . ?
 — Független, boldog, szabad nemzet.
 A mely nem szenvedne tovább.

(Debreczen.)

dr. Király Péter.

Halottak híradásai.

(Flammarion: Ismeretlen művéből.)

Flammarionnak Az Ismeretlen című megjeient munkájában száznál több hiteles eset van leírva, amelyekben egy haldokló valami módon tudtára adta a tőle távollevő rokonának vagy barátjának azt, hogy ő most meghal. Magát a haldoklók megnyilatkozását már régóta tapasztalták, de aki hitt benne azt babonásnak tartották. Flammarion esetei azonban hitelesek és bizonyíthatók; az esetek részére maga Flammarion gyűjtött bizonyító erővel bíró dokumentumokat. A kiválóan érdekes könyvből közöljük a következő eseteket:

A k.-i egyetem hallgatója voltam, s

már megnősültem. A nyarat falun töltöttem a nővéremmel, aki nem messze lakott Pskowtól. Mikor hazafelé utaztunk Moszkván keresztül, imádott feleségem influenzában megbetegedett, s bár még rendkívül fiatal nő volt, a betegség megtörte. Szívszélhűdés következtében csakhamar meg is halt.

Nem akarom leírni önnek, hogy mennyit szenvedtem és mennyire kétségbeestem. De azt hiszem, közölnöm kell önnek a következő problémát, amelynek megoldását magam is hön óhajtom.

Az atyám Pulkovoban lakott. Nem is sejtette, hogy bájos menyje beteg, s azt tudta, hogy velem együtt Moszkvában van. Igen meg volt tehát lepelve, mikor egyszer elindulva, meglátta maga mellett a feleségemet, aki egy-két pillanatig kísérté s aztán eltűnt előle. Mivel az atyám nagyon meg volt rémülve s aggódott is, azonnal táviratban tudakozódott a feleségem hogyléte felől. Ez azon a napon történt, amelyen a feleségem meghalt . . .

Amig csak élek, mindig hálás leszek ön iránt, ha meg tudja magyarázni ezt a különös esetet.

Venecian Bililowsky.

orvosnövendék. Nikolskaja uteza 21. Kieff.
 1835-ben nagyszüleim a birtokukon

Lépten-nyomon észlelhetjük, hogy a társadalomban beteges tünetek nyilvánulnak s hogy az undok nagyravágyás üli diadalát. A beteges hűség s a henczegő önteltségen alapuló „urhatnáság” immár polgári jogot szerzett.

A közszellem meg van szeplősítve, de nem is csoda, mikor maga a társadalom emel oltárt a nagyvási hőbortnak.

Igen, önerdek a világ kormányzója. — Csalfa fényben uszik a társadalom, a nagyokat szájalomra méltó hizelgéssel övezik, a megvásárolt erény hősei gondatlanul csapengnak s a szemfényvesztőt tündér almok és arany élvezetek repdesik körül.

A szomorú tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a csuszó-mászók, a kegyvadászok sokkal biztosabban boldogulnak, mint az onéreztes, jellemes férfiak, akik egyenes gerincezel járnak s a kik a magasztos öntudatban lelik legfőbb jutalmukat. A szerény, önérzetes férfiú inkább mindentől visszavonul, semhogy az elvtelenség aran törekedjek emelkedni s a játszi szerecsene mosolygásért és a földi kincsekért dobna oda emberi lényének tiszta méltóságát.

Igaz ugyan, hogy az életben több a boru, mint a napsugár, több az árnyék, mint a fény, több van a zordonból, mint a verőfényből, de hat ez még senkit sem jogosít arra, hogy élvezetekbe merüljön s a fény üzest bálványozza.

Az önteltségnek szárcsapkodása immár az eget verdesi s az önzés tengerében uszik a társadalom.

Jellemtelenség a kor bélyege s a taníthatatlan jellem a „fehér holló” közé tartozik Hajdan a haza, vallás vagy valamely magasztos eszme, vallás vagy valamely magasztos eszme vált a jelszó, most az önzés az új bálvány, melyen az urhatnáság, vagyon és hatalom után való vagy tüze ég.

A nyereszkedő vágy szelíben utat tört már s az erkölcsiség vas parancsolatai pelengérré vannak állítva.

Sokan a legvakmerőbb vállalatoktól sem riadnak vissza, csakhogy meggazdagodjanak, egyesek a legtisztességtelenebb parancsolatot is teljesítik, csakhogy pénzhez jussanak.

Hát a féktelen fényűzés? Hány családot tett már tönkre a cifrázkodás, a di-

laktak, Saint-Maurice-hen, Rochelle közelében.

Az atyám, a legidősebb fiú, hadnagy volt Algirban, ahol tíz esztendeig szolgált, a hódítást követő első időszak nehézségei és veszélyei között.

Mivel ezekről a veszedelmekről az atyám valóságos elragadtatással irt a leveleiben, fiverének, Camillenak szintén vágya támadt arra, hogy a bátyja példáját kövesse. 1835. április havában mint altiszt Algirban partra szállott, csakhamar az atyámnál volt Oranban, s június végén már részt vett az Abd el-Kader elleni hadjárataiban.

A francziák kénytelenek voltak Arzew felé való visszavonulásukban is harcolni, s igen sok embert vesztettek, míg a mactai moecarakon átvergődtek. A nagybátyám is megsebesült, három golyó érte, de egyik sem volt veszedelmes. De otthon, a sátorban egy franczia katona tisztogatás közben véletlenül elsütötte a fegyverét, s a golyó a nagybátyám kereszesontjába furódott. Meg kellett operálni. Amikor a műtét befejeződött, a beteget oly heves görcsök fogták el, hogy belehalt.

Az időtájt a hírek továbbítása még nem volt nagyon gyors, és a nagyatyámnak nem volt tudomása minderről.

vatmajmolas. A könnyelmű és pazar életmód hány családot sodort már a legkétségbeejtőbb viszonyok közé!

Nem kicsinyes felfogás vezeti tollamat, hanem a jó szándék, hogy a szomorú igazságnak nyílt kimondásával jelöljem ki a javulás ösvényét.

A családapák keseregve szólnak a mostani tulságosan piperés időkről, de nincs elég erkölcsi erejük, hogy hadat üzenjenek a leháskodásnak.

Régi igazság, hogy anyagi bukást az erkölcsi hanyatlás követi, mely a legszebb jellemet is befeketíti. A jellemtelenség pedig szülő anyja a demoralizációnak.

Legfőbb tenni valónk tehát arról gondoskodni, hogy a társadalmat egészségesse tegyük. Ezért kell hadat üzenünk a léhaságnak.

A közigazgatás egyszerűsítése.

C eberből vederbe jutott a közigazgatás kereke.

„Gróf” Széll Kalman belügyminiszter nevében úgy megcselekedték a megyei munkák egyszerűsítését, hogy reá mondják a szegény megyei tisztviselők:

„Szabadíts meg uram a gonosztól és az egyszerűsítéstől, mert tiéd az ország, a hatalom, a vármegye egyszerűsítésével és annak minden dicsőségével, most és mind örökké, amen.”

Bizony, ez az egyszerűsítés kiöli a lelket az alkotó erőt, az önállóságot a megyei tisztviselőkből. Az egykori önkormányzat gondolkozva, okosan kormányzó emberét megszünteti, automatát, gépet csinál belőle. A mikor kis fiú voltam, egy verklis jart hozzánk az udvarra. Mi gyerekek nagyon szerettük. Verklije nem volt afféle szimpla, kinjában rezgő siplada, hanem sokkal több volt annál. Bent a ládában, a míg a sipok muzsikáltak, addig fent a látható területen, a nóta után táncoltak, balletett jártak — a bábuk. Azóta soh'sem lattam több ilyen verklit, de ilyen közigazgatást, a milyen a mostani, sem hallott még a hetvenhetedik nagyapám sem.

Az abban a korban igen elterjedt szokás szerint a nagyanyám vendégszobájában, az első emeleten, a kandalló tetején volt egy porcellán kávé-készlet is.

Egyszer csak, nappal, rettenetes zaj hallatszott ebből a szobából.

A nagyanyám a szobaleánnyal azonnal fölment a vendégszobába. Mennyire bámultak azon, amit itt láttak! A kávé-készlet minden egyes darabja apróra törve hevert a kandalló lábánál, mintha csak valaki nagy erővel a földhöz verte volna őket. A nagyanyám megrémült s mindjárt érezte, hogy most valami szerencsétlenség történt.

A szobát gondosan kikutatták, de nem találtak a különös esetnek semmi olyan magyarázatát, mely nagyanyámat megnyugtathatta volna; nem lehetett arra gondolni, hogy erős léghezam, valami patkány vagy tévedésből bezárt macska stb. döntötte le a kávé-készletet. A szoba igen gondosan be volt zárva, nem lehetett tehát benn léghuzam. Se patkány, se macska nem juthatott fel a magas kandalló tetejére, amelynek egész hosszában voltak elhelyezve az egyes porcellán-darabok.

Az egész házban nem volt senki más otthon, csak a nagyatyám, nagyanyám és egy cselédjük.

A legközelebbi afrikai postából meg-

A mit leküldtek a vármegyéknek, az nem egyszerűsítés, az lélekölés.

A vármegyéknek a lelkét ölik meg. Beszorítják minden tisztviselőnek az eszét egy sereg rubrikába. A míg ezekben pontosan ugrádozni megtanul, addig mindent el kell hogy felejtessen. Arról szó sincs, hogy ezentul valami okos, önálló gondolat a vármegyéből kikerülhessen. Mert a míg egy-egy gondolat a sok rubrikán átverődik, teljesen összetört és eredeti formájából úgy kivetkőzött, mintha egy szép marvány-szobrot porrá zuzunk, megtörjük, megszítaljuk s végítve téstává gyurjuk.

A közigazgatás egyszerűsítéséről egy vaskos könyvet adtak ki.

Ezzel a könyvvel a tanult, végzett, önálló, a saját eszükkel gondolkozni tudó férfiakat atgyurják kiskorú emberkékké, akiket az „utasítás” járszalagja irányít, minden betű leírásánál. Ezen túl senkinek sem szabad a saját eszével gondolkozni. Minden tisztviselő számára a belügyminiszter külön közigazgatási eszt alkotott. A szerint kell igazodni. A ki nem úgy tesz, a rubrikából kipottyan.

Gépezet lett a hajdani vármegye; masina az egykor hatalmas szolgabíró.

„Wien”-nek parancsszavára könnyű lesz ezután a vármegye verklijeinek babuit tetszés szerint mozgatni.

A magyar ember fazik, ha erre gondol. A helyett tehát, hogy egyszerűsítették volna, a munkát komplikáltabbá tették, hogy oda fönt annál több tisztviselő és osztályvezető nyerjen alkalmazást.

Ebből a czelből még arra is csináltak blánkettát, hogy miképen panaszolhatja ba a miniszternek az árvaszék a vármegye első tisztviselőjét, az aispánt. Ennek elbírálására valószínűleg külön osztályt fognak odafönt szervezni.

Egyéb tekintetben is, tételről tételre, találunk a vaskos füzetben olyan dolgokat, a melyek a közigazgatás nehézségét tüntetik fel.

Gyámpénzt, vagy kamatot eddig egy délelőtt a közgyűlésen folyosítani tudtak s azt pár óra alatt ki is fizettek. Most a míg

tudták a nagyszüleim, hogy az ifjabbik fiuk meghalt, ugyanazon a napon, amelyen a kávé-készlet eltört.

J. Mayer
Niort-ban.

Nagybátyám, aki már meghalt, főkövacs volt egy ariége-i nagy vashámorban. Egy este, mikor munkához akart látni s az alkonyat beálltával a hámor felé ment, utközben hirtelen azt vette észre, hogy a sapkája fölemelkedik s a haja szála mind az égnek mered, s ez kétszer ismétlődik egymásután a nélkül, hogy kitudná találni, hogy vajon mi lehet ennek az oka.

Mikor megérkezett a hámorba, amelytől már különben sem volt messze, látta, hogy a munkások nagyon nyugtalanok, megtudta tőlük, hogy az egyik munkás hirtelen eltűnt hiába keresték mindenütt. Megjegyzendő, hogy az eltűnt munkás jó barátja volt a nagybátyámnak. Nemsokára megtalálták holtan, valami üregben, vagy pinczében, melybe beleesett.

Ime ez a tény. A nagybátyám nagyon józan, nagyon bátor és igazságszerető ember volt, s emléket tisztelettel őrizi a családom, egy pillanatig sem tudok tehát kételkedni abban, amit elmondott.

R. Peyron,
orvosnövendék Toulousé-ban.

az árvaszék határozata után (a p. ü. számvevőség a szám megfejtését elvégzi) egy hét telik be. A szegény árvák gyámja várhat a pénzért s áldhatja az egyszerűsítést.

A gyámügyet eddig nyilvántartották a központban. Gyámügyi tanácsosok voltak a közgyámok. Ezek kerületekbe voltak osztva. Most a községekben a körjegyzők tartják nyilván az ügyeket. Az árvaszéki elnök ki kell hogy utazzék. Minden községet meg kell hogy vizsgáljon. Mibe kerül ez? Mit tudnak csinálni a falukban, a hol jobbára irástudatlan emberek a gyámok?

A b é l y e g z ő k. A bélyegzők az egyszerűsítésben nagy szerepet játszanak és százával jelentkeznek.

Azt, hogy valami ügy „Sürgős” ezentul nem szabad kézzel ráírni, hanem elő kell keresni az üresen maradt Wertheim-szekerényből, a sok közül a megfelelő bélyegzőt s ezzel kell rányomni. A míg előkereste 50-szer rá írta volna.

A sürgésekre, új határidőkre, a visszaérkezett aktákra, mind külön stámpigliók vannak. A ki elhibazza fejét veszik.

A n y o m t a t v á n y o k tízszer annyiba kerülnek, mint kerültek eddig.

A n y i l v á n t a r t á s annyira komplikált, hogy eligazodni benne nem lehet.

Az árvaügyi levéltár kezelését annyira megnehezítették, hogy jövőre csak kétszeres munkaerő győzi elvégezni az előirt feladatot.

A z á r v a s z é k i e l n ö k u t i á t a l á n y a. Itt is ezifra dolog van. — Adnak 1200–1400 korona atalányt. Ezzel utazzék az elnök folyton ha bír.

Ha nem bír, vagy beteg, küldjön maga helyett mást. Fizesse helyettesének napi díját, utiköltségét.

Helyettesse egy-két hó alatt felemészti az utiköltséget. — Azontul járhat az elnök gyalog. — Ez az egyszerűsítés klasszikus eredménye.

Eddig a községbeliek a jegyzőtől vették át a leveleket. Most máskep van. Minden levelet zárt borítékba kell tenni és postára adni. Billogi Billog Márton uraknak lesz ezentul papírja elég, mert a közönséges levelekért nem felelnek. Eddig 10 ezer boríték elég volt. Most kell legalább száz ezer évente.

Sok gyűlést tartottak odafenn, a közgazgatás egyszerűsítése érdekében. Az előterjesztett komoly javaslatokat azonban nem vették a vármegyék küldötteitől számba. Ezért ütött ki oly félszegen és egyoldaluan az egyszerűsítés.

A z e l ő a d ó i v e k e n annyi felesleges dolgok vannak, hogy alig lehet rajtuk eligazodni. Szükség egyáltalán nincs annyi írka firkára és annyi rubrikára. Sok a szabály, sok a szó úgy a könyvben, valamint mindenütt.

Sz—ő.

Debreczeni kistükör.

(Bészler Károly árvaszéki elnök.)

A nemes város ügyeinek szolgálatában régebb idő óta szerepel a Bészler család, melynek egyik jeles tagja Bészler Károly tanácsnok, árvaszéki elnök.

Megjelenésére daliás férfiú. Illik oldalára a kard, mintahogy — tartalékos főhadnagy lévén — viselte is azt; de nem csörtetős és törtetős stibli

módjára, hanem komolyan, méltósággal, mint ki a hivatást érti, érzi. A hivatásnak ezen átértése és érzése jellemzi őt hivatalnoki életében is.

Buzgó, lelkiösmeretes főhivatalnok. Debreczen város árváinak ügyét mintaszerűleg vezeti. Panasz nem hallatszik felőle; sőt hozzáférhetlensége mellett bizonyít az is, hogy a hirhedt polgár Pap Laczi féle ügyben is ő vezeti a vizsgálatot. Mert noha csendes, tartózkodó férfinak és tisztviselőnek mutatkozik is Bészler tanácsnok, hivatalos eljárásaiban egyike a legerélyesebb tisztviselőinknek.

Debreczen város közügyeire és polgárságára nagy nyereség, midőn ilyen érdemes férfiak között oszlik meg a városkormányzás terhes feladata, mint a milyen érdemes férfi és minta tisztviselő Bészler Károly árvaszéki elnök is.

Bészler tanácsnok házassága kapcsán rokon az előkelő, törzsökös debreczeni polgárcsaládokkal és a hajdani (még az 1700-as évekből) németföldi származású Bössler családnak ezen érdemes tagja magyarságát illetőleg is példaképül állítható a kozmopolitákornak. Felekezetére pedig a kálvinista egyházhoz tartozik Vastagnyakuság tekintetében sem marad hátrább a tanács többi kálvinista tagjánál.

Szabad Hajdu.

Oszi eső harmatozik . . .

Őszi eső harmatozik az égből,
Sűrű köny hull barna babám szeméből.
. . . Hej! nehéz most a szívünknek elválni,
Hát még majd ott Boszniában:
— Gyiklesővel, szük nadrágban —
Három évig szolgálni . . .!

El kell válnunk édes rózsám — hiába:
Katonát fogtak az apám fiába!
No de se baj! ennek is majd lesz vége.
Csak a „snájder” miatt szabott
Fekete-sárga madzagot —
Piros zsinór helyébe!

Vagy ha már a madzag fekete-sárga,
Mért varrják azt magyar baka ruhára?
És ha van szó, mely nem magyar, de

Mért nem adják csak a svábnak,
Bécsi németnek: osztráknak —
Mért a magyar legénynek?! . . .
(Bujváros.)

Glósz Gyula.

NAPI HIREK.

Magyar történelmi hangverseny ciklus.

A debreczeni Dalegylet, mely még 1863-ban alakult és a magyar nemzeti dalművészet ápolásával, fejlesztésével maradandó érdemeket szerzett, most hivatottságának, átértett nemzeti feladatának olyan újabb tanujelét adja, mely dicséretére válik, de mellyel oly

műelvezetet szerez a magyar dal kedvelő közönségnek, mely ritkítja párját. Ugyanis a debreczeni dalegylet a régi mohos magyar idők dalait korszakok szerint beosztva adja elő a debreczeni közönségnek, mely hiszük, hogy méltányolni fogja ezt a ritka magyar műelvezetet, Ez uton haladva tölti be nemzeti hivatását a debreczeni öreg dalárda, melynek részére a Debreczeni Dalegylet történelmi hangverseny ciklusának a XII-ik századról — a kuruczkorig terjedő első része progrmját megállapítván, azt következőkben közöljük:

1. Zrinyi Miklós halála. Nyitány.
2. Rövid ismertetése e korszak előadó dalainak.
3. Regös ének a XII-ik századhól. E szláv eredetű pogány magyar dalt soló, férfikar és zenekisérlettel adja elő a dalárda.
4. Farkas András „Jersze emlékezzünk” nyomtatásban is megjelent legrégebb magyar dala ismertetése.
5. Ugyanaz férfikarra Mácsay S. átiratában a dalárdától.
6. Tinódi Sebestyén ismertetése után
7. Tinódi: „Egervár viadala” zenekar kíséret mellett éneklő: Donogán István egyll. m. tag.
8. Egri históriáinak summája, Tinóditól előadja a kar.
9. Költemény (humoros) e korszak irodalmából.
10. Egy XVI. századbeli magyar dal Káldy Gy. átiratában.
11. Finále: Rácz Károly zenekarától.

E szép és értékes program gy hiszük kevés magyar művelt embert hagy érintetlenül. A február 5-én tartandó ez első hangverseny további részleteit valamint a Márcz 4. és Ápril 2-án tartandó czyklus programját közelebb részletesen ismertetjük.

A theologusok a kálvinista eszmék terjesztéséért.

A debreczeni református theologia akadémia ifjuságának „Hittanszaki Önképző Társulata” mint Balogh Ferencz is megjegezte a 3 ik protest estélyen tartott szabad előadásában: második dicsősé.esebb korszakát éli napjainkban. Nap-nap után fényesebb bizonyítékát adja a társulat ez esztendőben annak, hogy tagjainak lelkében hatalmas lánggal ég az eszme, a mely az Önképző Társulatot hivatásának magaslatára emeli, a mely a közönyösség helyett erős tiszta kálvinista vallásos érzületet önt a vele érintkező nagy közönség lelkébe, a mely egyedül képes boldogságot önteni a szívekbe: a hatni és alkotni akaró és képes tiszta evangéliumi kálvinistaság eszméje ez! 1903 febr. 1-én már negyedik prot. estélyét rendezti a társulat, melyet a művelt nagy közönség mindig oly óriási és osztatlan szeretettel kísér és pártfogol, amely fényes bizonyossága egy felől az ifjuság szellemi erejének, másfelől pedig a Debreczen művelt közönsége minden szépért, nemesért és vallásosságért igazán lelkesedő voltának. — Am a theol. ifjuságnak ez csak buzditásul szolgált, hogy még többet is tegyen és nagyobb körben is munkálkodjék itt Debreczenben. Még nov. havában a theol. tanárkar utján kérvényt nyújtott a debreczeni egyházi tanács elé, melyben 5 iskola terem átengedését kérte, hol 2 hetenként egyháztársas-

dalmi összejöveteleket rendezhetne a város különböző pontjain. A presbyterium meleg szeretettel fogadva az ifjúság eme magas tőrekvését s kiadta a lelkészi karnak részletesebb megbeszélés végett. Főtiszteletű és méltóságos püspök ur december hó elején azonnal tanácskozára hívta össze a lelkészi kart, meghíván az értekezletre Erdős József theol. dékánt, Csiky Lajost a gyak. theol. professorát, Harsányi Pált, a H. Ö. T. elnökét, Ujlaky Miklóst a társulat alelnökét és Kónya Gabort a közlöny szerkesztőjét. Ezen értekezlet jegyzőkönyve f. hó 4-én olvastatott a presbyteri gyűlésen, a hol egyhangu lelkesedéssel erősítette meg a presbyterium a lelkészi kar amaz előterjesztését, hogy a theol. ifjúság a Kossuth utcai és Ispóty templomokban, a Csapó kert i imaházban és a Bethlen utcai iskola teremben vasárnap d. u. 2 órákor tartson ilyen egyháztársadalmi vallásos összejöveteleket, minden második vasárnapon a téli hónapokban. Az első ilyen összejövétel jan. 18-án fog meg tartatni a következő műsorral: A Kossuth utcai templomban megnyitó imádságot mond: Harsányi Pál, bibliát magyaráz: Korponay János, szavalni fog: Gaehal János, záró imádságot mond: Füzessy Géza. Az Ispóty templomban megnyitó imádságot mond: Nemeth Vincze, bibliát magyaráz: Ujlaky Miklós, szavalni fog: Dobsa Jenő, záró imádságot mond: Miszty Mihály. A Csapó kert i imaházban: megnyitó imádságot mond: Erdey Károly, bibliát magyaráz: Szeremlei Gyula, szavalni fog: Jánossy Sandor, záró imádságot mond: Varga Béla. A Bethlen utcai iskolában: megnyitó imádságot mond: Tóth Sándor, bibliát magyaráz: Hajdu Peter, szavalni fog: Forras József, záró imádságot mond: Elek Sandor. Mi is szívünkben üdvözljük a Hittanszaki Önképző Társulat eme nemes tőrekvését, legyen munkájok áldásos és gyümölcsöző!

Egy szomorú nap évfordulója.

Ötvenhárom esztendővel ezelőtt, január 9-én szomorú napra viradtak a nagyenyediek. A jelenleg Brassóban lakó Axentye Szeveriu ugyanis, aki evtizetek óta 630 forintnyi kegydíjat húz a királyi várakok és kertek fenntartási alapjából, melyet herezeg Schwarzenberg ajánlatára kapott a Felségétől, ekkor dulta es egette föl Nagy Enyedet tizenöt ezer főny rablocsapatával s a lakosok közül mintegy nyolczszázat, férfit, nőt, aggot és gyermekeket lemészároltatott. A virágzó városban meg hetek muiva is százával heverték a halottak. A szomorú nap emlékezetűl a nagyenyedi református templomban gyászisteni tiszteletet tartottak. Axentye ur pedig vígan és gondtalanul éli világát — magyar pénzen. Sőt még a Ferencz József lovag rend keresztjével is ekesítve van!

Ajánék Kossuth Ferencznek.

Clevelandban tudvalevőleg nemrégiben leplezték le nagy fényvel az ott felállított Kossuth-szobrot, mely debreczeni Tóth András szobrászunknak diszes szép műve. A szoborbizottság a clevelandi magyarok által a szoborra helyezett hatalmas koszorúból egy ágat küldött Kossuth Ferencznek nemzeti színű szalaggal, ezzel a felirással: A clevelandi Kossuth szoborról — Kossuth Ferencznek. A szép megemlékezést jelző palmaágat Zseni József hozta el Kossuthnak.

A balmazujvárosi új plebános ünneplése.

A derek szomszéd városból, Balmazujvárosról fényes ünnepegről szóló levelet

küldött tudósítónk, ki a következőket írja: Balmazujváros közseg közönsége két héttel ezelőtt fényes eredménnyel végződött közsegi tisztujítás után ismét örömmünetet ült a folyó hó 11-én, amikor az Ujhelyi Kalman volt róm. kath. lelkész távozasával üresegett plebanosi helyre kinevezett Papay Lajos volt nyiregyházi kaplán, mint a balmazujvárosi új róm. kath. lelkész nemes hivataását elfoglalta és vasárnap beköszöntő istentiszteletet tartott. Balmazujváros lakossága felekezeti különbség nélkül általános örömmel ünnepelte és fogadta az új plebanost, a ki már az első pillanatra is igen rokonszenves megjelenésű és kedves modoru, magas műveltségű lelkipasztorinak mutatkozott. Az új lelkészt a folyó hó 8-án reggel egy 30-40 tagból álló küldöttség fogadta a vasuti állomásnál, ahol Kaszás József közsegi főjegyző, mint a küldöttség vezetője magyaros rövidséggel, de közvetlen erőszektől áthevített meleg hangon üdvözölte az egész közseg nevében az új plebanust, aki is az öt teljesen váratlanul ért megtiszteltetést meghatottan köszönte meg. A folyó hó 11-én este az intelligens elem egynehány tagjának kezdeményezésére tartas estebéd volt tartva Papay Lajos plebánus tiszteletére. Az estebéden vallásfelekezeti különbség nélkül részt vettek közül a magyar ev. ref. egyház részéről es nevében Illyés Endre ev. ref. lelkész, a német ev. ref. egyház nevében: Nagy Albert tanító az izraelita hitközség részéről pedig egy tíz tagból állott tisztelegküldöttség felkéréséből Dr. Forrai Péter közsegi orvos üdvözölte az új plebanust, aki hazafias szép beszédnek kíséretében köszönte meg az előre zálogul adott közbizalom es rokonszeny ily szokatlanul meleg, közvetlen es általános megnyilvánulását, kijelentve es hangsúlyozva azt, hogy ő szerető fiatal szívet hozott Balmazujvárosra s ígérve, hogy annak a színek minden szeretetet, agyanak minden tudását, egyháza törvényeinek korlátain belül a közseg közbékéjének, vallásérkölesi es anyagi felviragozasának oltárára áldozza. Felköszöntöket mondtak meg: Harangi János főbíró Kaszás József főjegyző, Török Gáspár, Badár József, Kotymann József, Ineze Kalman, Gósz Gyula, Svarecz József stb. A szokatlanul s Balmazujvároson páratlan lelkes hangulatu estebéd belenyült az éjféli, majd át a késő hajnali órákba. A lelkesedés, a magyaros együtterzés legbiztosabb tanujele volt az a könyeket fakasztó szép jelenet, amikor az egyes es különösen a tisztelendő új plebanus es Török Gáspár közsegi alatorvos szónoklata után az összes jelenlevők felállva előbbi szónoklata, után a Szózatot; utóbbi szavai után a Hymnuszt énekelték el. Ez volt a közelmúlt közsegi tisztujítás fényes eredménye után Balmazujvárosnak a második biztos lépése a jövőbeni boldogulásfelé.

Szobor elárusítás a Petőfi-ház javára.

Értékes es kedves szoba díszet szerezhet mindenki az íróasztalára. Solymosi Márton, a fővárosi függetlenségi párt tagja a Petőfi szobrot több ezer kis példányban megöntötte es a jövedelem egy részét a Petőfi-ház javára szánta. A szobor az Orlai féle Petőfi kép után készült. Űő helyzetben ábrázolja a költőt, a munka művészi s az öntés finom; íróasztali dísznek kiválóan alkalmas. Solymosi Márton bejelentette a boldogult Bartók Lajosnak, a Petőfi-Társaság alelnökének, hogy az eladásból befolyó összeg egy hányadát a Petőfi-ház céljára adja s a Társaság az ajánlatot elfogadta. A szobrot meg lehet rendelni Solymosi Mártonnál, Budapesten, V., Nagy-Korona-utca 20. III. emelet 16. Ara öt korona.

Egy bíróság működése.

A kisebb bíróság egyikének, a püspök-ladányi kir. jbiroságnak ez évi kimutatása fekszik előttünk, fényes tanúságot tevé arról, hogy a megye legszegletén a központtól távol is éppen oly lelkiismeretesen dolgoznak az állam munkásai, mintha viszont az állam is éppen oly lelkiismeretesen törekednék méltányolni ezt az érdekében kifejezett ügybuzgalmat. E bíróságnak már tavalyi kimutatása ugyszólván példányszerűnek volt mondható, — az idei hadd szóljon magáról az alábbi nagyon is vázlatos adatokban. Ezek szerint az elmúlt évben az összes beadványok elintézését nyertek. Az ügyek száma volt 4420; ebből telekkönyvi 2622; folyamatban maradt polgári 113, telekkönyvi 14, telekkönyvi beadvány volt 4380, telekkönyvi bevezetés foganatosított 2762, 5994 telekkönyvben, telekkönyvi helyesbítés történt 3 községben 232 telekkönyvben, vázrajzi effektuálás 503 esetben; telekkönyvi másolat megrendeltetett s kiadatott 928; — végrehajtó 419 esetben járt el, ezek közt ingatlan árverési ügyben 10-szer; közjegyzői ellátás alatt 157 ügy volt. Mindez pedig az időközben megjött betetszerkesztők részéről támasztott természetszerű zaklatottság között, s az egész évben 194 napon keresztül betöltetlen állások miatt erősen hiányos létszám által elért eredmény; két bírónak s néhány kezelő hivatalnoknak a dicsősége. Különösen kiemelendőknek tartjuk itt a polgári osztályt s az egész bíróságot is oly kitűnően vezető csikmindszenti Cziko István kir. járásbíró es Dr. Tikos Gyula telekkönyvi előadót, mint a kiknek tudható be az is, hogy a bíróság a közlebbi elnöki vizsgálat során oly meleg elismerésben, jobban mondva dicséretben részesült. Hiszük, reméljük hogy mindaddig, míg ity férfiak alának a bíróság élén, ez a jövőben is úgy fog lenni.

A „Debreczeni Ujság”

mai nyilttéri közleményére legilletékesebb helyről nyert információk alapján kijelentjük, hogy igenis a bál megkezdése előtt az elnökség az alkalmi lap elárusítását nem engedte meg. — Igaz ugyan, hogy az elnök, — a szerkesztő abbéli ígéreteré, hogy a lapban foglalt es az elnök nézete szerint nem helyén levő tréfas közleményt nyomdafestékel megsemititi, — az elárusítást hajlandó volt megengedni, de mikor az elárusítás megkezdésekor elnök meggyőződött arról, hogy az alkalmi lap még ilyen alakban is alkalmas arra, hogy félreértésre adjon okot es kellemetlen benyomást okozzon, a további elárusítást megakadályozta es a meglevő példányokat megsemititette. Az addig elárusított néhány példány természetesen megsemitíteni nem tudta.

A Bészler család eredetéről.

A „Debreczeni kistükör”-ben Bészler Károly tanácsnok, arvaszéki elnökkel foglalkozván a cikkiró, a Bészler családra vonatkozólag érdekes adatot közöl velünk a mi jeles es buzgó szerkesztőségi historikusunk. E kutatás szerint: Jakobus Bészler torneator (esztergályos) Memmingenből származott Debreczenbe. 1788-ban polgárosították. Ágostai evangélikus nősemer volt. A család azóta teljesen beolvadt a debreczeni törzskös polgárságba: nyelv-

ben, mint vallásban és érzésben, a mi a debreczeni magyar faj beolvastó erejét leginkább bizonyítja. A Bösler család származási helyéről megjegyezzük, hogy Memmingen a bajor Pfalzban fekszik. Szorgalmas kis iparúzó városka.

A „Függetlenségi kör“ bálja.

A régi magyar multság elevenedik fel e hó 17-én. Akkor lesz a debreczeni Függetlenségi kör bálja a Bika dísztermében. E bál a debreczeni polgár fiatalság találkozó helye. Deli ifjak, tüzes szemű lányok járják ott a szilaj verbunkost, büszke toborzót s a többi régi jó magyar táncot. Hisszük, hogy e bál — mint minden évben — úgy a jelenben is a farsang egyik legsikerültebb multságá leendő.

Gazdasági ismétlő iskola Debreczenben.

Debreczen városa, miután a törvény kötelezi erre, gazdasági ismétlő iskolát akar felállítani. Mielőtt azonban ezt tenné, a községi iskolaszék utján felszólította az összes hűfelekezeteket, mint iskolafentartó testületeket, nyilatkozzanak ohajtják e és szükségnek tartják e Debreczenben a gazdasági ismétlő iskola felállítását. Eddig egy iskola szék válaszolt csak a kérdésre. Az izraelita iskolaszék véleménye szerint nincs szükség e gazdasági ismétlő iskolára. A reform. egyház iskolaszéke még nem adott véleményt, de az bizonyosan az iskola szükségessége mellett foglal állást, mivel ezen felekezetnek a tagjai legnagyobbreszt földművesek.

Elemi iskolák a tanyán.

Debreczenben, az iskolák városában, meg mindég nagy a iskolahiány. Nemesak a város nelterületén, de a külsőségeken, a tanyákon is majdnem 2000-re megy azoknak a tanköteleseknek a száma, kik iskolázatlanul nevelkednek fel. A tanyákon meg éppenséggel nincsenek iskolák a pallagit, macsit és oháit kivéve, melyet a város tart fent; a tanács tanyai iskolák, alapításával ohajt e tarthatatlan állapotokon segíteni és evégből megkereste az iskolaszékeket, mütassa ki és közölje a tanácsal, mennyire rug azon tanköteles gyermekeknek száma, kik a tanyákon laknak és iskola nélkül nőnek fel. Az ev. ref. iskola megküldötte e kívánt a kimutatást. A kimutatás szerint 851 ev. ref. vallású tanköteles gyermek lakik a tanyákon, izraelita vallású egy. A róm. kath. az ág. evangélikus és gör. katolikus vallásúakról még nem érkezett be kimutatás de tekintve azt, hogy majdnem 15 ezer lakos lakik a külsőségeken, az iskola kötelesek száma a kezret megközelíti. Nemzetünk emelkedése ellen való vétkes mulasztás ilyen faj és haza fentartó szinmagyar tömeget lelki nevelés, szellemi világosítás nélküli sötétségben növekedni hagyni a XX-dik századba.

A miniszterek kiegyeztek.

A kiegyezési tervezetet Magyarország és Ausztria között az arra illetékes magyar és osztrák miniszterelnökök és miniszterek tegnap Budapesten aláírták. Ennek az eseménynek azonban a kelleténél nagyobb politikai fontosságot tulajdonítanunk nem is lehet, nem is szabad.

Nem lehet azért, mert e kiegyezési tervezet tartalmát még nem ismerjük, nem szabad azért, mert a magyar képviselőház még nem tárgyalhatta, annál kevésbé hagyhatta jóvá vagy vethette vissza ezt a mi-

niszteri convenciós tervezetet a két ország között. — Ez a kiegyezési vazlat kitünően bevált már idáig is arra, hogy hosszabb ideig izgassa a kedélyeket.

Körber osztrák miniszterelnök — mint a fáma beszéli — osztrák szempontból nagyon is szerencsésnek és sikerültnek tartja a kiegyezési praelimnárakat.

Ez tökéletesen elég ahhoz, — ismervé az osztrák politikai jellemet — hogy házánkra nézve legkevésbé tarthassuk ezt a kiegyezési tervezetet sikerültnek és szerencsésnek. Node hiszen nem sokaig kell már várakoznunk, hogy színről színre lathassuk és megismerhessük ezt a miniszteri odiozus csodabogarát.

A magyar országgyűlésre nagy és felelősségteljes feladat vár. Soha az ország érdekének férfias megoltalmazása 1867 óta szigorubb és lelkiismeretesebb feladatot nem szabott a képviselőház elé, mint a minövel a miniszteri kiegyezési tervezet megrostálása és megkritizálása jár.

„Tárogatók.“

Háborus hírek terjengenek

az országban. A magyar bakának, a magyar huszárnak ismét olcsó lesz a vére. E háborus illetőleg mozgósítási híreket az orosz külügyminiszter bécsi utjával hozzak kapcsolatba és bizonyosra veszik, hogy a két hatalom a farkas meséjét akarja eljátszani a patakvizét zavaró török bárány ellen. És mint Bosznia—Herzegovinába, úgy most Mitrovicza irányába, a Balkánba is „rend-csinálás“ ürügyeivel vonulnának be a Balkán tűzokádóba és evégből a hir szerint két hadtest már mozgósítási parancsot is kapott. A kassai hadtest volna az egyik és a temesvári 7-dik hadtest a másik, melyhez tartozik a debreczeni 39-ik császári és királyi gyalogezred is, és továbbá, ha jól tudjuk, a Vilmos huszár ezred is. — Figyelemre méltó, hogy ezen közszájon forgó, sőt már hírlapilag is említett mozgósítási hirt még idáig nem czáfolták meg, sőt a tapasztalatok azt megerősíteni látszanak. — Ugyanis lapunk egyik Temesvárott lakos barátjától, ki közeli viszonyban áll a katonai körökkel, arról értesülünk, miszerint a hadtest parancsnokság színhelyén avagy a katonák között a mozgalom a mozgósítási parancs következtében. Így különösebben a tábori kórház felszereléseit készítgetik elő, hogy bármely percben érkezik az indulási parancs, készen álljanak. Értesülésünk szerint a mozgósítási hadparancs a 39-dik gyalogezredhez is leérkezett, tehát ismét olcsó lesz a magyar bakának, a magyar huszárnak a vére, ha tényleg megfujják a harczi kürtöt. Ilyenkor mindig a magyart küldik előre.

Pletyka a Lónyay párról.

A pletyka nyelv, mint a rosz szag, befurakodik mindenhová. Azonban az utóbbi esztendőben több mende-monda, több pletyka alig kerekedett szárnyra annyi, mint a mennyit a Lónyay párról, Elemér grófról és Stefánia királyi hercegnőről pletykáltak.

Az újabb pletyka az, hogy Lónyay Elemér gróf eltűnt Capmartinból, hol legutoljára tartózkodtak és elhagyta feleségét, kivel oly ellentétei támadtak, melyek a házasság felbontását is magokkal vonják. E kiméletlen szenzaciót a Budapesti Hirlap tudósítói és tudósításai következőkben czáfolják meg:

A grófi pár válaszárol szóló első hirre tudósítónk felkereste Lónyay Elemér gróf nagynénjét, Pálffy Daun Lipótné grófné teanói hercegnőt, a ki Budapesten a Rózsa-utca 50 sz. palotájában lakik. A grófné tudósítónknak a következőket mondotta:

— Az egész hirtől egy betűt sem hiszek. Tegnapelőtt kaptam levelet Elemér gróftól s egy szóval sem tesz említést arról, hogy válni készül feleségétől és hogy már különválva élnének. A levélből, ellenkezőleg, a hir megfordítottjára következtetnek. Ha a levél kelte óta valami közbejött volna, a mi hirtelen elhidegülest okozott volna a gróf és grófné közt, arról is értesültem volna már. Ha valakinek, nekem kellene tudnom róla a család tagjai közül, a ki irant úgy a gróf, mint a fenseges asszony benső bizalommal viseltetik. Okvetetlenül kaptam volna értesítést a dologról, úgy a gróftól, mint a feleségétől, ha a hir való volna. Czáfolatot jelent különben a Hungária-szálló igazgatójának egy levele is, melyet pár nap előtt kapott a gróf titkarjától, foieletül újévi üdvözlétre. Ebből a levélből kitünik, hogy január első napjaiban Lónyay Elemér gróf és felesége Cap-St.-Martinban tartózkodtak, a hol a Kahn-villában volt a lakásuk. — Ma éjjel egészen határozott czáfolatot kaptunk Cap-St.-Martinból saját tudósítónktól, a ki a következő táviratot küldötte nekünk: Az a szállótulajdonos, a kinél a Lónyay grófi pár lakik, kijelentette, hogy a grófi párról terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak. A szállótulajdonos a tudakozódó távirat vételekor éppen a grófi párral beszélt. Lónyay gróf tegnap este feleségével a parkban hosszabb sétát tett.

Egy híres cigányprimás halála.

A régi híres cigányprimások száma ismét megfogyott eggyel. Az öreg Rác Rudi meghalt Losonczen, 64 éves korában. Az érdemes vén zenész 1849 ben, 11 éveskorában tagja volt már a Bunkó Ferencz híres zenekarának, mely akkoriban a Beniczky Lajos ezredes fölkelő seregéhez volt beosztva tábori zenekarnak. Rác Rndi most már évek óta egyetlen élőtanuja volt annak a nevezetes napnak, amikor 1849. aug. 8-án Losonez városát fölggyújtottak és a földig lerombolták. A menekülő Bunkó-banda segédprimása Borzó Miska a szomszéd erdőségben szemtanuja volt e borzalmas látványosságnak s ekkor írta „Losonez végromlása“ cz. gyönyörű dalát, mely Rác Rudinak holtaig kedvencz nótája maradt s amelyet mindig a legszivesebben játszott. 1852-ben alakított először bandát s hamarosan kedvencz zenésze lett a nógrádi előkelőségeknek. 50 esztendeig huzta a losonkzi fiatalságnak, a tal palá valót. Nyaranta rendszeren Koritnyiczán. Szilácson és Tátra-Eüreden játszott. Az öreg cigányt Losonczen temették el nagy tisztességgel.

Kossuth Ferencz beteg.

Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt nagyérdemű elnöke, mint Budapestről részvétellel értesülünk, néhány nap óta ágyban fekvő beteg. Régi, csuzos láb-baja ujult ki ismét és ez tette beteggé. Orvosának véleménye szerint még néhány napig eltart, mig Kossuth elhagyja a szobát.

Esküvő.

Reitter Ferencz, temesvári iparfelügyelősi mérnök tegnap delelőtt esküdött örök hűséget Sarközy Jolán urhölgynek Debreczenben.

Elveszett női óra.

Kubek Erzsébet urhölgy, a női ipariskola igazgatója ma a Batthány-utcai iskola lából hazamenet Peterfia-utcai lakásáig (a piacon és C-okona-kerten keresztül) elvesztett egy kis ezüst női órát, kis kurta ketágu aranylánczozal. Kérjük a becsületes megtalálót szerkesztőségünkbe vagy a női ipariskolába szolgáltatói ez órát és lánczot.

A polgári kör

e hó 25 én tartandó mulatsága iránt általános az érdeklődés. A rendezőbizottság az agilis es fáradhatatlan elnöke, Oiah Károly tanácsnok elnöklésével tartott legutóbbi ülésén véglegesen megválasztotta a tanczrendezőbizottságot és felkérte a helybeli felső tanuló ifjuságot a hölgyvendégek bevezetésére.

Szélhámos közhuszár.

A csaló egy tényleges allományban levő közhuszár; neve: Szatmári Sándor Budapestről, hol a 16-ik közös buszárezrednél szolgál, öt napi szabadságra jött Debreczenbe. Mikor megérkezett, első dolga volt szabadulni a katonai ruhától. Polgári ruhába tegnap beállított Weiszberger Jakabné es fia Tizeháromváros-utczan lakó terménykereskedőhöz s azon ürügy alatt, hogy több mázsa buza akar rostáltatni, 150 darab zsákot kért kölcsön. Weiszberger Jakabné gyanutlanul adta ki a kért zsákokat, miket a csaló elvitetett s potom aron eladatott. — Pár óra mulva ismét visszatért Weiszbergerekhez, fufanggal ajánlotta megvételre buzáját, melyet mihelyt berostáltatott, azonnal elszállíthatóak. A csalónak másodizben is sikerült Weiszbergernét becsapni, a ki a nem létező buzára megkötötte az alkut, sőt százötven korona foglalót is adott. A csalás nyomára csak este jöttek rá, mikor a buza átvételre Weiszberger Jakabné megbizottja a kijelölt helyen megjelent, de ott mitsem tudtak az egész buza üzletről. A csalás nyilvánvalóvá lett és siettek a rendőrséget értesíteni, melynek segítségével a csalót tegnap este a Budapestre induló vonat előtt, Szatmári Sándor közhuszár személyében sikerült elfogni. Tettét beismerte, a pénz egy részét megtalálták nála, másik részén pedig lovat vásárolt atyja részére. A szélhámos katonát átadták a helybeli katonai parancsnokságnak.

Bűnügyi főtárgyalás.

A héten az első főtárgyalás ez évben 1903-ik év január hó 15-én csütörtökön lesz id. Deák István s társai ellen véderő elleni vétségért. Ugyanaznap még ítélethirdetések.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, kik megboldogult kis Józsikánk végtisztességére megjelenni és fájdalunkat enyhíteni szivesek voltak, fogadják hátás köszönetünket. Tisztelettel Károlyi Sándor és neje.

SZINHÁZ.**Műsor:**

Kedd, jan. 13. Párisi élet.
Szerda, jan. 14. Gésák.
Csütörtök, jan. 15. Képzelt beteg.
Péntek, jan. 16. A doktor ur.
Szombat jan. 17. A tévedt nő. (Traviata).
Vasárnap, jan. 18. délután: A föld.
Este. Mária bátyja.

Innét-onnét.

(Január 13.)

Ködös a levegő. Sáros, lucskos a föld. A nedves felhőköl hűvös szemel. Halál sejtelmek, élet fásultság boronganak a lelkemben. Vagyom a nyugodt, napfényes idő, élet után, Hiába. Az én utam nem arra felé vezet. Hanem a merre a tüskék teremnek, a küzdelmek viharzanak... Megnyugvás száll lelkembe, nem lehet áldatlan ez a küzdelem, hisz hazám földjéért, édes fajoméért küzdök én. Majd itt, majd ott egy egy biztató szó osztalyrészem.

Köbor poeták, keserű lelkű emberek, kopott bujosók, verző szívű magyarok, ti kevélyek, ti büszkek, ti makaesok, ti föld s fajimádók, ti vagytok az én testvéreim. Félre az utból kufárok. A vas és aczél a mi fegyverünk. Az eke, a kapa, kasza, balta, pöröly, ebből készül, de meg a kard is.

Habzsoló, nyálas szájjal beszélnek a mi magyarságunkról. Számszerint mutatták ki, miként gyarapodunk... A fenét! Hazudtok. Ámitók vagytok! Az idegen még József császár idején vagy a Karaffák zsarnoksága alatt sem ült ennyire nyakunkra. A magyarságot ölik, pusztítják ma ki a lelkekből. Szolgák, aljas, önérténelküli szolgák vagyunk saját földünkön, saját hazánk határdombján belül.

Mutassatok egy igazi magyart. Ez a sunyi, meghunyaszkodó, önérténelküli, el-tompult, szolgálalekü, hazudozó, hizelgő, alkudozó, piaczi fajzat volna a magyar? Hazudtok! Az idegenek talpnyalói, babeszközvei ezek.

Üldözött bölényfaj ma hazájában az igazi magyar. Pusztítják nyílt erőszakkal, pusztítják alattomos esellel, törrel, a hogy kézrejön.

nemes Portörő Kelemen.**Az egyszerűsített közigazgatás.**

(Tragikus jelenet.)

(Éjjel 11 óra, az alispán hivatalos szobájában, íróasztala mellett ül. Előtte halom akta, a zsölyék, diván, dohányzóasztal, mosdószekrény, mind telve aktákkal. — Körülötte plajbászok, a szivárvány minden színében, ugyanannyi színű tonta. Szemben vele egy másik asztalnál az első aljegyző ül, előtte a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény.)

— Aljegyző ur, hány óra?

— Elmult 11 óra, alispán ur!

— Boldogságos Isten, reggel 9 óra óta ülünk itt! Micsoda változást csinált ez az egyszerűsítés! Ezelőtt egy órahosszáig sem tudtam asztalom mellett ülni s ime, mily egyszerűen ülök itt most már 11 órája. No de most már menjünk!

— Nem lehet alispán ur, az ügyrend 9. §-a értelmében a napiposta aznap kiosztandó.

— Hány beadvány van még hátra?
— Ötven darab alispán ur!
— Uram isten, megőrülök!
— No csak haladjunk, de gyorsan, egyszerűen!

(Az alispán olvassa a beadványokat: A felsőjárasi szogabiró felterjeszti Kis Péter mezőrendőri kihágási ügyében hozott elsőfoku ítélete ellen vádlott által beadott felebbezést.)

— Aljegyző ur, az egyszerűsített eljárásban ki a kihágási referens?

A második aljegyző; Aranyosi Zoltán.

— Milyen plajbászszal kell ráírni a nevét az aktára?

— Az ügyrend 10. § a értelmében kék plajbászszal az akta jobb szegletére rájegyzendő az A betű.

— Helyes, hiszen ez egészen egyszerű, menjünk tovább.

— Nem lehet alispán ur, mert a 11. §, szerint fekete plajbászszal utána jegyzendő II. szám.

— No, ez is egészen egyszerű.

— Menjünk tovább!

— Kérem, alispán ur, a 12. §. értelmében a II. után kék tentával egy M. betű irandó, ugyane szaksz értelmében az aktára zöld plajbászszal ráirandó kihágás.

— Megvan. Következik Nagy János kérvénye.

— Bocsánatot kérek, alispán ur a 13. §. alapján minden kihágási ügyre piros plajbászszal rávezetendő, hogy azonnal.

— No ez is megvan.

— Dehogyan van meg, alispán ur! A belügyminiszternek 1902. jul. havában kelt rendelete szerint az alispán minden elsőfoku kihágási ügyet átvizsgálni tartozik. Tehát az aktára rá kell írni lilaszínű tentával: elintézés előtt velem közlendő.

Hol a lilaszín tonta?

— Itt van, alispán ur.

(A hajnal dereng, a nap besüt az ablakon, a színek összefutnak az alispán előtt, piros, kék, zöld, sárga, fekete, lila.)

— Hallja, ez nem lila.

— De az, alispán ur!

— Ha mondom, nem az! Hanem tudja mit, bevezetjük kék tentával s a jegyzet rovatba odairjuk, hogy ezt tessék lilának nézni!

— Hiszen ez olyan egyszerű!

— Hogyne, hogyne! Én vagyok a kínai császár... Beasok a föld közepébe, löport viszek le... Hahaha!... Eredj kolostorba Ofélia!...

— De alispán ur!

— Mi piroslik ott a sikon távolba? Mi kék az ég, mi zöld a föld... Piros, piros piros... Lila, lila, lila... Hahaha! Huhuhu!

(Az első aljegyző rémulten orvosért küld.)

Ferike.**IRODALOM.****A „Vasárnapi Ujság“**

január 11-iki száma 25 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A főrendiház új tagjai“ képekkel. — „Beresényi László.“ Költemény gróf Zichy Gézáról. — „Az a bizonyos Mikos. Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — „Fölfelé.“ Regény. Irta Vértési Arnold (Goró Lajos eredeti rajzaival). — „A nádasban.“ Regény. Irta Karazin N. Orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső (képekkel). — „Napoleon jellemzése.“ Marczali Henriktől. (Arézképpel és képekkel.) „A budai királyi várpalota“ (Háry Gyula rajzaival.)

„A jég“ (képekkel a Dunáról Kiss Ferencz fényképei után). — „A Bocskay-szobor Budapestben“ (képpel Holló Barnabás szoborműve után). — „Meddig lesz az emberiségnek buza kenyere?“ Hoitsy Páltól. — „Sagasta“ (arczéppel). — „Szétszedhető iskolák.“ — „A marokkói szultán“ (képpel.) — „A Petőfi Társaság közgyűlése.“ — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyetek; Sakkjáték, Képtalány egyveleg stb. rendszer heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyed évre 4 kor. „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“ val együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb ujság a magyar-nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Mórincz Pál.**

Midőn hátratekinték: a holdfénynél őt barna huszár tűnt szemembe. Ugyanazon ezredbeliek voltak, a kik, az előző évben Klipfelt kardélre hányták. Rosz előjelnek tetszett ez a találkozás.

— Meg van töltve a fegyvered? kérdé Buche.

— Igen!

— Jó, akkor várjunk... Védjük magunkat... Én ugyan nem adom meg magamat.

— Én se feleltem. Inkább itt haljak meg, mintsem hogy fogságba hurcoljanak.

De már a porostiszt meg gögösen ripakodott ránk:

— Le a fegyverrel!

Buche válasz helyett mellbe lötte.

Most rank rohant a másik négy huszár. Buche olyan kardvágást kapott a fejére, hogy a csakója a homlokáig hasadt, de leszurta a huszárt, a ki így megsebesítette. Most hat harman maradtak kettőnkkel szemben. Az én fegyverem még töltve volt. — Buche egy vadgesztenye fanak vetette a hátát. A poroszok visszarebbentek, midőn pedig ismét közeledtek felénk, mindannyiszor ezalba kaptam a pus-kám, de egyik sem akarta magát előbb a biztos halálnak ki tenni.

Ilyen feszülten néztünk farkas szemet, ismét többszörös lödöbögés hallatszott az utról. Most ijedtünk meg igazán, ha ezek is porosz huszarak, akkor elvesztünk. De szerencsére a mi seregünkbeli lándzsások voltak. Mire a porosz huszarak jobbra húzódtak vissza a mezőségbe. Buche eközben gyorsan fegyvert töltött.

És midőn a lándzsások elének értek, mi is utánok koczogtunk. A tisztjőktől tudtuk meg, hogy a császár Párisba sietett előre és hogy a hadsereg fölötti legfelsőbb parancsnokságot Jeromós király vette át.

Buchének a koponya bőrét egész felhasította a porosz huszár, de a koponyája legalább nem sérült meg, mindamellert vérbe borult az arca. Zsebkendővel kötözte be a fejét. E helyet elhagyván: nem találkoztunk több porossal.

Már éjszaka két óráig haladtunk, ekkor már alig birtunk czammogni. Majd a földre buktunk, midőn valami öt-hatszáz lépésnyire az uttól kis sűrű erdő tűnt a szemünkbe. Buche mindjárt indítványozta is:

— Józsi menjünk be az erdőbe... Feküdjünk le, aludjunk ki magunkat.

Ennél jobbat én se mondhattam volna.

Tehát letértünk az utról. És a zabvetésen át az erdőbe törtettünk. Sűrű, bokros erdő volt. Igazi cserjés. Mi a fegyverünket, a borjunkat, a töltegytáskánkat megmentettük. Párna helyett a borjura hajtottuk a fejünket és már rég napvirradta volt, mikor alvásunkból ébredtünk. A menekülő vad áradata már ekkor órák hossza óta özönlött az országúton. Mi pedig nyugodtan folytattuk utunkat.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Gál Zoltán. A „Debreczeni Ujság“ f. hó 13-iki számában közölt durva hangnyilatkozatára vonatkozólag („vajon ki hazudott?“) illetékes helyről vett nyilatkozatot közlünk e lap ujdonsági rovatában. E közleményre annyival is inkább felhívjuk uraságodnak becses figyelmét, mert abban foglaltatik a válasz is. A mi pedig a nyilatkozatban foglalt durvaságokat, követelődzést illeti, egyszerűen visszautasítjuk, kijelentvén, hogy felelős szerkesztőnk a nála az uriemberök között bevett szokások szerint és illedelmesen kopogtatóktól soha nem szokta megtagadni a felvilágosítást, vagy azt, a mire a körülmények szerint kötelezve van.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban.** Maradékok féláron.

Olesó forrás Narancs, citrom, déligyümölcs, kávé és friss teában **Kohn Henriknél Debreczen, Gróf Dégenfeldtér 7-ik szám.**

16807

1902.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa, a közbádoghidnál gyártás útján az 1903. 1904. 1905. években előállítandó **műjég átvételére és szállítására** zárt ajánlati verseny tárgyalást tart.

Vállalkozni szándékozók felhívának hogy zárt ajánlataikat, melyben azon a legmagasabb ár is kitüntetendő, melyért a jéghasáb eladására vállalkoznak **1903. január 31-ének d. u. 5 órájáig** a vállalati ár 5%-jának a házipénztárba letételét igazoló letét jeggyel együtt a polgármesteri hivatalnál adják be, az elkésve vagy bánatpénz nélkül beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A feltételek a számvevőségénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A beérkező zárt ajánlatok 1903. év február 1-ső napján d. e. 10 órakor fognak a városház nagytermében nyilvánosan felbontatni.

Keit Debreczenben, 1903. jan. 5.

A városi tanács.

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csúz, kőszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát** a póstyéni, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszert felülmúl. 5-10 kg. iszap, 10-20 üveg hévízzel egy kúrára elegendő.

Használati utasítást, telt prospectust ingyenesen küld a **fürdőigazgatóság.**

OOOO-OOOO-OOOOOOO

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell és torok bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használják.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára **160 fill.**, egy kis üveg **1 kor.**

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz **50 fill.**

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag **80 fill.**, egy kis csomag **40 fill.** Szintén kitűnő sikerrel használják a fentebb felsorolt betegségeknél. Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben T. th Béla [Tisza palota.] Dr. Rothschnek V. Emil, és Mihalovits István gyógytárában.

Egy berendezett

Gőzmalom

Monostor Pályiban, a vasut tőszomszédságában

12 évre bérbe kiadó.

Értekezhetni lehet **Piacz-utca 47. Geiger Simonnál.**

UJDONSÁG!!

Acetylen-zseblámpa

a zsebben kényelmesen hordozható, nagy vakító fénynyel, ég és sötét helyeket, lépcsőket, pincéket stb. nappali világítással lát el. Praktikus, szolid és olesó 1 drb.

ara a pénz előleges beküldése esetén 1.20 kor., franco utánvétellel 50 fillérral drágább. 3 drb 3 kor., 6 drb 5 kor. Portó külön.

Kapható **Kann Ignácznál, Wien, II., Linienbrungasse 17.**

Elköltözés miatt

három szoba különféle

BUTOR

igen jutányos árban eladó.

Értekezhetni **Piacz utca 60 sz. alatt.**

Leszállított árak! Ritka alkalom!

Az idény előre haladottsága miatt az
összes **ŐSZI és TÉLI**
női-ruha és **costüm**
szöveiteinket,
mosó bársonyainkat,
bluz, ruhaselymeinket
a meddig a készlet tart
mélyen leszállított árak
mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza

DEBRECZEN, Kossuth-utca 5.

Egyedüli butorgyár és szabadalma-
zott asztalok gyára Debreczenben.
Kárpitos és díszítő műtermek.
Alapított 1875.

Van szerencsém a n. é. közönsé-
get értesíteni, hogy a legjobb hir-
névnek örvendő gyáramat tetemesen

még nagyobbítottam

és több kiténtetésben részesült bu-
torkészítményeimből a legegyszerűbb
kivitteltől a legfényesebbig nagy rak-
tárt tartok.

Lelkiismeretes kiszolgálás! Polgári árak!

Tisztelettel

Schwarz Vilmos

es. és kir. udvari butorgyáros.
Gyár: Szálka-u. 5. Üzlet helyiség:
Piac u. 71. Saját ház.

Mintákat, árjegyzéket és költségvetést bérmentve küldök.

Szállodai és intézeti berendezések.

Hamisítványok

a gyengéi a mai kor kereskedelmének.

BATTLE AXE RUM

(THE NECTAR OF JAMAICA)

a fogalmak szerint a legtekélyesebb.

Mellőzzük

a csekély értékű
utánzatokat.

Csak eredeti üvegekben Csanak József,
Geréby Fülöp utódai, Kontsek Géza, Komlósy
Lajos fűszer és csemege kereskedéseikben
kapható.

A. A. BAKER & Co. London E. C.

Szépség — fiatalság.

Leichner-féle Fettpuder

Leichner-féle Hermelin és Aspasia rizspor.

Ezen hírneves arczporok a legelőkelőbb női körökben, elsőrangú művész-
nők között előszeretettel használnak, mert az arcbőrnek üde, virágzó rózsza
színt adnak és a rizspor használata észrevehetetlen. Kapható csak zárt dobo-
zokban a gyárban Berlin Schützenstrasse 31. és minden illatszert üzletben.

L. Leichner Berlin, a kir. színház szállítója.

L. Leichner az éremkiosztó bizottságnál alelnök volt a párisi
világkiállításon 1900.

Schicht-szappan

szarvas vagy kulcs

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolesőbb
szappan.

Mindenütt kapható!

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer
a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít
a legrégebb bajoknál is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi
torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a
gyomor szélgyörcsöt s a tagrágatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól
s kigyógyít a Hämorrhoidák, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztu-
lását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfá-
jaskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál,
megszünteti a felbűffogést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer
kül és belbajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagok-
nál, ruh és kiütések-nél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántal-
makat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű apáca-védjegyre!
Hamisítá októleg jobban óvakodunk, ha egyenesen gyáramból Ausztria-Magyar-
ország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 duplaüveget 4 koronáért,
Bosznia és Herzegovinában 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés
előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Gyógyszer A. Thierry balzsam és Centifolia kenőcs.

Allein echter Balsam
aus der Schützengel-Apotheke
von
A. Thierry in Pragrad
bei
Rohitsch-Sauerbrunn.

Eme két gyógyhatásában utólérhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül
régibb, annál jobb nem árt a sz rnek fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szé-
küldhető. Mindenkor hatással van, s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi
segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak
haszontalan elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készenlétben
e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szarból. A hol nem bizonyos,
hogy az én kitűnő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Czim: 2.

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schützengel-Apotheke in Pragrad bei
Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáva szemben.